

**2000. évi CXLI. törvény
az új szervezetekről**

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A törvény tárgya

1. § (1) Ez a törvény szabályozza a szervezetek alapítását, szervezetét és működését, a szervezet és tagjai közötti jogviszonyt, a szervezet szervezeti változásait, illetve megszűnését, valamint a szervezeti szövetségek törvényi szabályozást igénylő kérdéseit.

(2) E törvény rendelkezéseit a biztosító szervezetre, a szervezeti formában működő pénzügyi intézményre a külön törvényben megállapított eltérésekkel kell alkalmazni.

(3) Az oktatási intézményhez kapcsolódó szervezetre (a továbbiakban: iskolaszervezet) vonatkozó szabályokat e törvény keretei között a Kormány rendeletben állapítja meg.

(4) A lakásszervezetről külön törvény rendelkezik.

2. § A szervezetnek és tagjainak e törvényben nem szabályozott vagyoni és személyi viszonyaira a Polgári Törvénykönyv rendelkezéseit kell alkalmazni.

A szervezet fogalma

3. § (1) A szervezet az alapszabályban meghatározott összegű részjegytökével alapított, a nyitott tagság és a változó tőke elvei szerint működő, a tagok saját gazdálkodása eredményességének előmozdítását - ideértve a természetes személy tagok fogyasztását is -, illetve esetenként tagjai, munkavállalói és azok hozzátartozói kulturális, oktatási, szociális szükségletei kielégítését szolgáló, jogi személyiséggel rendelkező gazdálkodó szervezet.

(2) A szervezet a kulturális, oktatási és szociális feladatainak a tagok, munkavállalók, illetve azok hozzátartozói támogatásával, vagy a szervezeti szövetségek (86. §) számára nyújtott hozzájárulással tehet eleget.

Külföldi székhelyű szervezetek

4. § A külföldi székhellyel alapított szervezetet - a külön törvényben meghatározott rendelkezések szerint Magyarországon bejegyzett fióktelepe által folytatott üzletszerű gazdasági tevékenysége során - az e törvény szerint alapított szervezetekkel azonos jogok illetik meg, illetve kötelezettségek terhelik.

II. Fejezet

SZÖVETKEZET ALAPÍTÁSA

A szervezet alapítói

5. § (1) Szervezetet természetes személyek és - a (2) bekezdésben meghatározott korlátozásokkal - jogi személyek alapíthatnak.

(2) A szövetkezet alapításakor és működése során a jogi személy tagok száma nem érheti el a taglétszám ötven százalékát. Nem vonatkozik ez a rendelkezés a kizárólag szövetkezetek által a tagjaikkal folytatott gazdasági együttműködés céljából alapított szövetkezetre.

6. § (1) Szövetkezetet legalább öt, iskolaszövetkezetet legalább tizenöt tag alapíthat. Iskolaszövetkezetben a tanulókon kívül felvett tagok száma nem haladhatja meg a taglétszám tizenöt százalékát.

(2) Tilos a szövetkezet tagjait nyilvános felhívás útján gyűjteni.

Alakuló közgyűlés

7. § (1) A szövetkezet alapítását az alapító tagok részvételével tartott alakuló közgyűlés határozza el.

(2) Az alakuló közgyűlés

a) dönt a szövetkezet megalakulásáról;

b) elfogadja a szövetkezet alapszabályát;

c) megállapítja, hogy a tagok az alapszabályban meghatározott részjegytőke teljesítésére kötelezettséget vállaltak;

d) megválasztja a szövetkezet igazgatóságát és a felügyelőbizottságot;

e) dönt az alakuló közgyűlésig kötött szerződések jóváhagyásáról.

8. § (1) Az alakuló közgyűlés a határozatait egyszerű szótöbbséggel hozza, az alapszabály elfogadásához azonban kétharmados szavazati többség kell. Az iskolaszövetkezet alapszabályának érvényességéhez ezen kívül az oktatási intézmény vezetőjének jóváhagyása is szükséges.

(2) Az alakuló közgyűlésről jegyzőkönyvet kell felvenni, amit a közgyűlésen erre megválasztott két szövetkezeti tag hitelesít.

Az alapszabály

9. § (1) Az alapszabály a szövetkezet szervezetének, működésének és gazdálkodásának alapokmánya; tartalmát a szövetkezet tagsága a szövetkezet célját és adottságait figyelembe véve állapítja meg.

(2) Az alapszabálynak tartalmaznia kell:

a) a szövetkezet cégnevét és székhelyét;

b) a szövetkezet alapításának célját;

c) a tag és a szövetkezet közötti gazdasági együttműködés tárgyát, feltételrendszerét;

- d)* a tag személyes közreműködésének egyéb formáit;
- e)* a szövetkezet üzletszerű gazdasági tevékenysége körét;
- f)* a szövetkezet által nyújtott, illetve támogatott kulturális, oktatási, szociális szolgáltatások tárgyát, feltételrendszerét;
- g)* a részjegytőkének a szövetkezet alapításakor összegét, valamint a tagok vagyoni hozzájárulásának kötelező mértékét, szolgáltatásának feltételeit;
- h)* a szövetkezet fel nem osztható vagyona képzésének módját és a felhasználás során irányadó szempontokat;
- i)* a tagfelvételi és kizárási ügyekben eljáró testületet, az eljárás szabályait, valamint a tag kizárásának lehetséges okait;
- j)* a tagsági jogviszony megszűnése esetén a volt taggal, örökösével (jogutódjával) való elszámolás módját és határidejének meghosszabbítását;
- k)* a szövetkezet testületi szerveinek létszámát, a szövetkezet vezető tisztségviselői megbízatásának időtartamát;
- l)* iskolaszövetkezetnél az oktatási intézmény és a szövetkezet kapcsolatát.

(3) Szükség szerint az alapszabályban kell rendelkezni:

- a)* az alapszabályon kívül más szabályzat megalkotásának lehetőségéről;
- b)* a szövetkezet határozott időre történő alapításáról;
- c)* a közgyűlés hirdetmény útján történő összehívásának módjáról;
- d)* a szövetkezet szervezeti egységeinek jogköréről és a szövetkezet központi szerveivel való kapcsolattartásuk módjáról;
- e)* a szövetkezetből történő kilépés bejelentésének módjáról, feltételeiről;
- f)* a tagi kölcsön szabályairól;
- g)* a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás lehetőségének kizárásáról;
- h)* a pótbefizetés elrendelésének részletes szabályairól;
- i)* a taggal való elszámolás késedelme esetén irányadó késedelmi kamat számítási módjáról;
- j)* egyéb, törvény által előírt vagy a közgyűlés által szükségesnek tartott kérdésekről.

10. § (1) Az alapszabályt és annak módosítását közokiratba vagy ügyvéd (jogtanácsos) által ellenjegyzett okiratba kell foglalni.

(2) Az alapszabály e törvény rendelkezéseitől csak annyiban térhet el, amennyiben azok azt megengedik.

A szövetkezet nyilvántartásba vétele

11. § (1) A szövetkezet alapítását az alapszabály elfogadásától számított harminc napon belül - bejegyzés és közzététel céljából - be kell jelenteni a cégnyilvántartást vezető bíróságnak (a továbbiakban: cégbíróság). A szövetkezet a cégbejegyzés iránti kérelem benyújtását követően végezhet gazdasági tevékenységet.

(2) A szövetkezetet csak azt követően lehet bejegyezni, hogy a tagok a részjegytőke harminc százalékát pénzbeli vagyoni hozzájárulásként rendelkezésre bocsátották.

(3) A szövetkezet - a cégeljárásról szóló jogszabályokban meghatározott feltételek szerint - a cégnyilvántartásba történő bejegyzéssel jön létre.

(4) Ha a cégbíróság a szövetkezet bejegyzési kérelmét jogerősen elutasítja, a szövetkezet köteles a gazdasági tevékenységét megszüntetni. A tagok a szövetkezet jogutód nélküli megszűnésére irányadó szabályok szerint kötelesek helytállni.

12. § (1) Azok, akik a cégbejegyzés megtörténte előtt saját nevükben, de a szövetkezet javára eljártak, korlátlanul és egyetemlegesen felelnek a vállalt kötelezettségekért. A felelősség kizárása vagy korlátozása harmadik személlyel szemben hatálytalan.

(2) A cégbejegyzést megelőzően az (1) bekezdés szerint vállalt kötelezettségekért fennálló felelősség megszűnik, ha a szövetkezet közgyűlése a szerződést utólag jóváhagyja.

A szövetkezet képviselete

13. § (1) A szövetkezetet az igazgatóság elnöke vagy az alapszabályban meghatározott igazgatósági tag képviseli. Más tag vagy munkavállaló az alapszabály felhatalmazása alapján képviselheti a szövetkezetet.

(2) Az igazgatóság elnöke vagy a képviseleti joggal rendelkező igazgatósági tag cégjegyzési joga önálló. Más tag vagy munkavállaló cégjegyzésének érvényességéhez két képviseleti joggal rendelkező személy együttes aláírása szükséges.

(3) Az alapszabályban meghatározott esetekben a közgyűlés vagy a felügyelőbizottság határozata korlátozhatja az igazgatóság képviseleti jogát; a korlátozás jóhiszemű harmadik személyekkel szemben hatálytalan. A korlátozás megsértéséből eredő károkért az igazgatóság tagjai a szövetkezettel szemben egyetemlegesen felelnek.

Törvényességi felügyelet

14. § A szövetkezet törvényességi felügyeletét a szövetkezet székhelye szerint illetékes cégbíróság látja el a cégnyilvántartásról, a cégnyilvánosságról és a bírósági cégeljárásról szóló törvény rendelkezései szerint.

Határozatok bírósági felülvizsgálata

15. § (1) Bármely tag kérheti a bíróságtól a szövetkezet, illetőleg annak testületei által hozott olyan határozat felülvizsgálatát, amely e törvény rendelkezéseibe, más jogszabályba vagy a szövetkezet alapszabályába ütközik. Nem illeti meg e jog azt a tagot, aki - a Ptk. 21. §-ában felsorolt eseteket kivéve - a határozat meghozatalához szavazatával hozzájárult.

(2) A jogsértő határozat felülvizsgálatára irányuló keresetet a határozat közlésétől számított harmincnapos jogvesztő határidő alatt a szövetkezet ellen kell megindítani. A keresetindításnak nincs halasztó hatálya, de a bíróság a határozat végrehajtását felfüggesztheti.

(3) A jogsértő határozat felülvizsgálata nyomán hozott bírósági határozat hatálya azokra a tagokra is kiterjed, akik a bírósági eljárásban nem vettek részt.

III. Fejezet

A SZÖVETKEZET VAGYONA ÉS GAZDÁLKODÁSA

A részjegytőke

16. § (1) A szövetkezet részjegytőkéje a tagok vagyoni hozzájárulásainak összege, amelyek teljesítését, illetve az erre vonatkozó kötelezettségvállalást a tagoknak kiállított részjegyek igazolják.

(2) A természetes személyek többségi részvételével alapított szövetkezet részjegytőkéje nem lehet kevesebb hárommillió forintnál.

(3) A szövetkezetek által alapított szövetkezet részjegytőkéje nem lehet kevesebb tízmillió forintnál.

(4) A szövetkezeti hitelintézet részjegytőkéjének legalacsonyabb összegére a külön törvény rendelkezése irányadó.

17. § (1) A szövetkezet a tulajdonában álló és a tagok vagy mások által használatába adott vagyoni eszközökkel gazdálkodik.

(2) A szövetkezet saját tőkéje magában foglalja a részjegytőkét (jegyzett tőke), a jegyzett, de be nem fizetett tőkét, a tőketartalékot, az eredménytartalékot, a lekötött tartalékot, az értékelési tartalékot és a tárgyév mérleg szerinti eredményét.

A szövetkezet vagyona

18. § (1) A szövetkezet tőketartalékának, vagy ha ez nem nyújt fedezetet, eredménytartalékának az alapszabályban meghatározott hányadát fel nem osztható vagyonná minősíti, és ezt a lekötött tartalékba helyezi.

(2) A szövetkezet fel nem osztható vagyona - a szövetkezettel tagsági viszonyban álló személyek körében bekövetkezendő változásokra tekintet nélkül - az alapszabályban meghatározott célok megbízható, tartós teljesítésének fedezetét szolgálja. A szövetkezet kulturális, oktatási, szociális feladatainak megvalósítását a fel nem osztható vagyon e célra elkülönített része biztosítja. Ha a szövetkezet az alapszabályban meghatározott célokra a fel nem osztható vagyon terhére kifizetést eszközöl, a lekötött tartalékot (fel nem osztható vagyont) a kifizetett összegnek megfelelően csökkentenie kell.

19. § (1) A fel nem osztható vagyon a nyereségből való részesedésként, valamint a tagsági jogviszony megszűnéséhez kapcsolódó elszámolás során nem vehető figyelembe.

(2) A szövetkezet átalakulása vagy jogutód nélküli megszűnése esetén - a hitelezőkkel való elszámolást követően - a szövetkezet fel nem osztható vagyonát az alapszabályban meghatározott szövetkezeti célra, más szövetkezet vagy szövetkezeti szövetség számára kell felajánlani.

(3) A törvény hatálybalépésekor működő szövetkezetek, ha van fel nem osztható vagyonuk, annak mértékét az alapszabálynak a törvény rendelkezései szerinti módosítása [89. § (2) bekezdés a) pont] alkalmával újjólag megállapíthatják.

Felelősség

20. § A tag felelőssége a szövetkezettel szemben a vagyoni hozzájárulás szolgáltatására, valamint - ha azt az alapszabály előírja - pótbefizetés (56. §) teljesítésére terjed ki. A szövetkezet kötelezettségeiért a tag egyébként nem felel.

A szövetkezet gazdasági tevékenysége

21. § (1) A szövetkezet gazdasági tevékenységet - ideértve gazdasági társaság alapítását és az abban való tagsági részesedés szerzését is - a tagjai gazdasági tevékenységével összefüggésben, annak eredményessége érdekében, valamint tagjai kulturális, oktatási és szociális igényeinek kielégítése céljából végezhet. A szövetkezet e tevékenysége a tagjaival folytatott együttműködést - azaz nem üzletszerű tevékenységet - és a harmadik személyek vonatkozásában végzett üzletszerű gazdasági tevékenységet foglalja magába.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezés megsértése nem érinti a szövetkezetnek jóhiszemű harmadik személyekkel kötött szerződéseinek érvényességét.

(3) Szövetkezet csak olyan gazdasági társaság alapítója, illetve tagja lehet, amelyben felelőssége nem haladja meg az általa szolgáltatott vagyoni hozzájárulás összegét.

IV. Fejezet

A SZÖVETKEZET SZERVEZETE

A közgyűlés

22. § (1) A szövetkezet legfőbb szerve a tagok összességéből álló közgyűlés. A közgyűlés hatáskörébe tartozik - a (2) bekezdésben megállapított hatáskörökön kívül - a szövetkezet minden olyan ügye, amelyet a törvény vagy az alapszabály nem utal más testület vagy vezető tisztségviselő hatáskörébe.

(2) A közgyűlés hatáskörébe tartozik:

a) az alapszabály megállapítása, módosítása;

b) az igazgatóság tagjainak és az igazgatóság elnökének megválasztása, visszahívása, díjazásuk megállapítása;

- c) a felügyelőbizottság tagjainak megválasztása, visszahívása, díjazásuk megállapítása;
- d) a könyvvizsgáló megválasztása, visszahívása, díjazásának megállapítása;
- e) döntés a szövetkezet vagyonának, illetőleg meghatározott részének fel nem osztható vagyonná történő minősítéséről;
- f) az éves beszámoló elfogadása, döntés az adózott eredmény felhasználásáról;
- g) az alapszabályban meghatározott esetekben a tag kizárásáról, illetőleg a tagot kizáró határozat felülvizsgálatáról való döntés;
- h) a pótbefizetés elrendelése;
- i) a szövetkezet vezető tisztségviselője elleni kártérítési per megindításáról, illetőleg büntető feljelentés megtételéről való döntés;
- j) szövetkezeti szövetségbe történő belépésről, illetőleg az abból történő kilépésről való döntés;
- k) a szövetkezet más szövetkezettel történő összeolvadásának, illetőleg beolvadásának, valamint a szövetkezet gazdasági társasággá történő átalakulásának, szétválásának, a kiválásnak és a jogutód nélküli megszűnésnek az elhatározása;
- l) a csôdeljárás iránti kérelem benyújtásáról, valamint a csôdegyezség jóváhagyásáról való döntés;
- m) a szövetkezet felszámolásának kezdeményezése, valamint a felszámolási eljárás során kötött egyezség jóváhagyására vonatkozó döntés.

23. § (1) A közgyűlést szükség szerint, de legalább évente egyszer össze kell hívni. Kötelező a közgyűlés soron kívüli összehívása, ha olyan ügyről kell határozni, amely a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik, és a késedelmes döntés a szövetkezet működőképességét veszélyeztetné, illetve a szövetkezet jogszabályban vagy az alapszabályban előírt kötelezettségének megsértésével járna (rendkívüli közgyűlés).

(2) Ha a tagok legalább tíz százaléka vagy a felügyelőbizottság írásban, az ok megjelölésével indítványozza, a közgyűlést az (1) bekezdésben foglalt eseteken kívül is össze kell hívni.

24. § (1) A közgyűlést - ha e törvény másként nem rendelkezik - az igazgatóság hívja össze.

(2) A közgyűlést, annak időpontját legalább tizenöt nappal megelőzően, a tárgysorozati javaslat közlésével írásban kell összehívni. A rendkívüli közgyűlés összehívása esetén a közgyűlés meghirdetése és megtartása közötti időtartam nem lehet kevesebb nyolc napnál. Ha az alapszabály lehetővé teszi, a közgyűlést hirdetményi úton is össze lehet hívni.

(3) A közgyűlési meghívónak vagy hirdetménynek tartalmaznia kell:

- a) a szövetkezet cégnevét és székhelyét;
- b) a közgyűlés időpontját és helyét;

c) részközgyűlések tartása esetén az erre a körülményre történő utalást;

d) a közgyűlés napirendjét;

e) a megismételt közgyűlés (28. §) időpontját és az eltérő határozatképességi szabályokra vonatkozó figyelemfelhívást;

f) a közgyűlés későbbi időpontban történő esetleges folytatásának időpontját.

25. § (1) A tagok legalább tíz százalékának írásbeli indítványára bármely ügyet fel kell venni a tárgysorozati javaslatba. Az indítványt legkésőbb a közgyűlés megtartását megelőző három nappal kell benyújtani az igazgatóságnak.

(2) A közzétett tárgysorozatban nem szereplő ügyben a közgyűlés csak akkor dönthet, ha valamennyi tag jelen van, és ahhoz egyhangúlag hozzájárul.

(3) A közgyűlés tárgysorozatára javasolt ügyekre vonatkozóan az igazgatóság minden tagnak köteles felvilágosítást adni.

26. § (1) A közgyűlésen valamennyi tag részt vehet, a szövetkezet testületeitől és vezető tisztségviselőitől felvilágosítást kérhet, és észrevételeket tehet. A tag joga, hogy a közgyűlésen tárgysorozatba vett ügyekkel összefüggésben indítványt tegyen és szavazzon. A közgyűlésen minden tagnak egy szavazata van.

(2) Nem gyakorolhatja szavazati jogát az a tag, aki az alapszabályban előírt, esedékes vagyoni hozzájárulását nem teljesítette.

27. § (1) A szövetkezet vezető tisztségviselői, illetőleg vezető munkavállalói akkor is megjelenhetnek és felszólalhatnak a közgyűlésen, ha nem tagjai a szövetkezetnek.

(2) A szövetkezettel munkaviszonyban álló személyek képviselőt ellátó testületek, illetőleg érdek-képviselői szervezetek a közgyűlésen tanácskozási joggal vehetnek részt. Ez a rendelkezés nem vonatkozik arra az esetre, ha a munkavállalók egyben a szövetkezet tagjai is.

28. § (1) A közgyűlés határozatképes, ha azon a szövetkezeti tagok több mint a fele megjelent.

(2) A tag képviselő útján is gyakorolhatja tagsági jogait. Nem lehet képviselő az igazgatóság, a felügyelőbizottság tagja, valamint más, az alapszabályban meghatározott tisztséget betöltő személy, továbbá a könyvvizsgáló. A meghatalmazást közokirattal vagy teljes bizonyító erejű magánokirattal kell igazolni. A képviselő csak egy tagot képviselhet.

(3) Ha a közgyűlés határozatképtelen, a nyolc napon belüli időpontra azonos tárgysorozattal összehívott újabb közgyűlés a megjelent tagok számára tekintet nélkül határozatképes. A megismételt közgyűlés csak az eredeti tárgysorozati javaslatba felvett kérdésekben hozhat határozatot.

(4) Ha a közgyűlési meghívó vagy hirdetés ezt tartalmazta, a közgyűlés határozhat arról, hogy a tárgysorozatba vett kérdésben a közgyűlést későbbi időpontban folytatja. Az így megtartott közgyűlésen más kérdés nem vehető tárgysorozatba.

29. § (1) A közgyűlés a határozatait - ha e törvény vagy az alapszabály másként nem rendelkezik - a leadott szavazatok egyszerű többségével hozza meg.

(2) A leadott szavazatok kétharmadát kitevő szavazattöbbség szükséges a 22. § (2) bekezdésének *a), e) és k)-m)* pontjaiban meghatározott ügyekben.

30. § (1) A közgyűlésről jegyzőkönyvet kell felvenni. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell különösen:

a) a közgyűlés megtartásának helyét, a közgyűlés kezdő, illetve záró időpontját, a közgyűlést levezető elnök, a jegyzőkönyvvezető, valamint a jegyzőkönyv hitelesítésére felkért tagok nevét;

b) a megjelent tagok, illetőleg a tagok által meghatalmazott személyek nevét;

c) a közgyűlés határozatképességének megállapítását;

d) a közgyűlés tárgysorozatának megállapítását, illetőleg azoknak az ügyeknek a számbavételét, amelyeket az erre vonatkozó indítvány ellenére nem vettek tárgysorozatba;

e) a közgyűlés által meghozott döntéseket, illetőleg a szavazás eredményére vonatkozó adatokat;

f) a közgyűlés által elutasított javaslatok megnevezését, az ezekre vonatkozó szavazás eredményét;

g) azokat a nyilatkozatokat, amelyeknek jegyzőkönyvbevételét kérték.

(2) A jegyzőkönyvet az alapszabályban meghatározott módon megválasztott levezető elnök, a jegyzőkönyvvezető írja alá, és a jegyzőkönyv hitelesítésére felkért két szövetkezeti tag hitelesíti.

(3) Bármely tag kérheti az igazgatóságtól a közgyűlési jegyzőkönyv kivonatának vagy másolatának a kiadását.

31. § Az alapszabály lehetővé teheti, hogy a tagok az igazgatóság kezdeményezésére - közgyűlés összehívása nélkül - írásban szavazzanak, ha a döntés ily módon is meghozható. Ez esetben az alapszabályban meg kell határozni az írásbeli szavazás eljárási szabályait, valamint azt a módot, ahogyan a tagok a döntésről és annak időpontjáról tájékoztatást kapnak.

A részközgyűlés

32. § (1) Az alapszabály közgyűlés megtartása helyett részközgyűlések tartását írhatja elő, ha a szövetkezeti tagok száma az ötszáz főt meghaladja, vagy a tagok lakóhelye, munkahelye vagy más, az alapszabályban meghatározott szempont ezt indokolja. A részközgyűlési körzetek kialakításának szabályait az alapszabályban kell megállapítani.

(2) A részközgyűléseket azonos napirenddel kell megtartani; a közgyűlés döntéseit a részközgyűléseken leadott szavazatok összesítésével kell megállapítani.

A küldöttgyűlés

33. § (1) Ha szövetkezet tagjainak száma az ötszáz főt meghaladja, az alapszabály küldöttgyűlés működését írhatja elő; ez esetben meghatározza a küldötteknek a taglétszámhoz viszonyított arányát, a küldöttek megválasztásának módját és megbízatásuk időtartamát.

(2) Részközgyűlések rendszeresítése esetén a küldötteket a tagok a részközgyűléseken választják.

(3) A küldöttgyűlésen - tanácskozási joggal - a szövetkezet bármely tagja részt vehet.

(4) A küldöttgyűlés hatáskörére és eljárására egyebekben a közgyűlésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a küldöttek írásban nem szavazhatnak.

A szövetkezet vezető tisztségviselői

34. § (1) A szövetkezet vezető tisztségviselői: az igazgatóság elnöke és tagjai, illetőleg az ügyvezető elnök, valamint a felügyelőbizottság elnöke és tagjai. Az alapszabály további tisztségeket is létesíthet.

(2) Vezető tisztségviselőnek csak természetes személy választható.

(3) A vezető tisztségviselők megválasztásáról és visszahívásáról az e törvényben vagy az alapszabályban arra feljogosított testület titkos szavazással dönt.

35. § Nem lehet vezető tisztségviselő:

a) aki nem tagja a szövetkezetnek, kivéve, ha e törvény vagy az alapszabály szerint a tisztség betöltéséhez tagsági viszony nem szükséges;

b) akit a bíróság cselekvőképességet korlátozó vagy kizáró gondnokság alá helyezett;

c) akit bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen végrehajtható szabadságvesztésre ítélték, mindaddig, amíg a büntetett előléthez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól nem mentesül;

d) akit valamely foglalkozástól eltiltottak, az ítélet hatálya alatt az abban megjelölt tevékenységet folytató szövetkezetnél;

e) az a személy, aki más szövetkezetben vagy olyan gazdasági társaságnál viselt tisztséget, amelyet felszámolási eljárás során úgy szüntettek meg, hogy az a köztartozását nem egyenlítette ki, a megszűnést követő két éven belül;

f) aki az alapszabályban előírt szakmai követelményeknek nem felel meg.

36. § (1) A szövetkezet igazgatóságának elnöke és tagja, illetőleg az ügyvezető elnök nem lehet egyidejűleg a felügyelőbizottság tagja.

(2) Nem lehetnek egyidejűleg a szövetkezet igazgatóságának és felügyelőbizottságának tagjai azok, akik egymásnak a Ptk. 685. § *b)* pontja szerinti hozzátartozói.

(3) A közgyűlés az igazgatóság működésének felfüggesztése esetén kijelölheti a felügyelőbizottság egyik tagját arra, hogy ellássa az igazgatóság ügyvezetési feladatait. Az

igazgatóság hatáskörében eljáró felügyelőbizottsági tag ezen időszakban a felügyelőbizottság munkájában nem vehet részt.

(4) Az alapszabály az összeférhetlenség további eseteit is meghatározhatja.

37. § A szövetkezet vezető tisztségviselője nem lehet vezető tisztségviselő a szövetkezethez hasonló tevékenységet végző gazdasági társaságban, szövetkezetben, kivéve, ha ez utóbbi gazdálkodó szervezet a szövetkezet tagja.

38. § (1) A vezető tisztségviselők az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal kötelesek eljárni. Kötelességeik megszegésével a szövetkezetnek okozott kárért a polgári jog szabályai szerint egyetemlegesen felelősek akkor is, ha a szövetkezettel munkaviszonyban állnak.

(2) Nem terheli az (1) bekezdés szerinti felelősség azt a vezető tisztségviselőt, aki a határozat ellen szavazott, vagy az intézkedés ellen tiltakozott, és tiltakozását a felügyelőbizottságnak bejelentette.

39. § (1) Megszűnik a vezető tisztségviselő megbízatása

a) a megbízatás időtartamának lejártával;

b) a vezető tisztségviselő halálával;

c) lemondással;

d) a közgyűlés általi visszahívással;

e) a tagsági viszony megszűnésével, feltéve, hogy e törvény vagy az alapszabály szerint a tisztséget csak tag töltheti be.

(2) Megszűnik a vezető tisztségviselő megbízatása akkor is, ha az összeférhetlenséget vagy kizáró okot annak felmerülésétől számított harminc napon belül nem szünteti meg.

Az igazgatóság

40. § (1) A szövetkezet ügyvezetését és képviselését az alapszabályban meghatározott létszámú, de legalább háromtagú igazgatóság végzi. Ötven főnél kisebb taglétszámú szövetkezetben az alapszabály igazgatóság helyett ügyvezető elnöki tisztséget rendszeresíthet (a továbbiakban együtt: igazgatóság).

(2) Az igazgatóság tagjait és közülük az elnököt (aki egyben a szövetkezet elnöke) a közgyűlés az alapszabályban meghatározott időtartamra, de legfeljebb öt évre választja.

(3) Az igazgatóság tagjává csak a szövetkezet tagja választható; az alapszabály ettől eltérően rendelkezhet.

41. § (1) Az igazgatóság az alapszabályban meghatározott időközönként, de évente legalább egyszer köteles beszámolni a közgyűlésnek a tevékenységéről, valamint a szövetkezet vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről. A szövetkezet éves beszámolójának és az adózott eredmény felhasználására vonatkozó javaslatnak az elkészítése az igazgatóság feladata.

(2) Az igazgatóság a felügyelőbizottságnak legalább háromhavonta jelentést tesz a szövetkezet gazdálkodásának adatairól.

A felügyelőbizottság

42. § (1) A szövetkezet tevékenységének, illetve testületei és vezető tisztségviselői működésének ellenőrzése céljából a szövetkezet az alapszabályban meghatározott létszámú, de legalább háromtagú felügyelőbizottságot hoz létre, amelynek tagjait a közgyűlés választja meg az alapszabály szerinti időtartamra, de legfeljebb öt évre.

(2) A felügyelőbizottság tagjának olyan személy is megválasztható, aki nem tagja a szövetkezetnek.

(3) A felügyelőbizottság tagjainak egyharmadát a szövetkezettel munkaviszonyban álló munkavállalók közül kell választani; e rendelkezést nem kell alkalmazni abban az esetben, ha a munkavállalók egyben a szövetkezet tagjai.

(4) A felügyelőbizottság az elnökét maga választja meg a tagjai közül.

43. § (1) A felügyelőbizottság ellátja a tagok érdekeinek védelmét, továbbá a szövetkezet egész tevékenységére kiterjedő folyamatos ellenőrzést végez.

(2) A felügyelőbizottság

a) a szövetkezet szerveinek működésével és a gazdálkodással kapcsolatos bármely ügyet megvizsgálhat, a szövetkezet irataiba betekinthez;

b) felhívhatja az igazgatóságot, hogy az a jogszabályoknak, az alapszabálynak vagy más szabályzatnak megfelelően járjon el;

c) indítványozhatja az igazgatóság egészének vagy egyes tagjainak a visszahívását, felelősségre vonását, továbbá a közgyűlés összehívását;

d) összehívhatja a közgyűlést, ha az igazgatóság nem tesz eleget erre vonatkozó köteletségének;

e) az igazgatóság jogszabályba ütköző vagy a szövetkezet érdekeit súlyosan sértő működése esetén legfeljebb hatvan napra felfüggesztheti az igazgatóság működését, egyben haladéktalanul összehívja a közgyűlést;

f) az éves beszámoló alapján véleményt nyilvánít a közgyűlés részére a szövetkezet gazdálkodásáról; e nélkül az éves beszámoló tárgyában érvényes határozat nem hozható;

g) javaslatot tesz a közgyűlésnek a vezető tisztségviselők díjazásának megállapítására;

h) előzetesen jóváhagyja a szerződéses kötelezettségvállalást, ha az a szövetkezetet az alapszabályban meghatározott összeget meghaladó mértékig kötelezi;

i) jóváhagyja az igazgatóság döntését szövetkezet, gazdasági társaság alapításáról, abban való tagsági jogviszony létesítéséről, illetve megszüntetéséről, ha a szövetkezet vagyoni hozzájárulása az alapszabályban meghatározott mértéket meghaladja.

44. § (1) A felügyelőbizottság a vezető tisztségviselőktől, a munkavállalóktól a szervezetet tevékenységéről felvilágosítást kérhet. A felvilágosítás megadása nem tagadható meg. Az indokolatlanul késedelmes tájékoztatásból eredő kárért az érintett felel.

(2) A felügyelőbizottság elnöke vagy az általa megbízott bizottsági tag a szervezetet bármely testületének ülésén tanácskozási joggal részt vehet.

(3) A szervezetet testületei és vezető tisztségviselői kötelesek a felügyelőbizottság indítványairól az alapszabályban meghatározott időn belül határozni, illetve állást foglalni.

(4) A felügyelőbizottság a tevékenységéről legalább évente egyszer beszámol a közgyűlésnek.

A könyvvizsgáló

45. § (1) A szervezetet közgyűlése - ha a számviteli törvény szerint könyvvizsgáló alkalmazása kötelező - az alapszabályban meghatározott időtartamra, legfeljebb azonban öt évre könyvvizsgálót választ.

(2) Könyvvizsgálóvá az választható, aki az erre vonatkozó jogszabályok szerint a könyvvizsgálók nyilvántartásában szerepel. Ha a könyvvizsgáló gazdálkodó szervezet, meg kell jelölnie azt a tagját, vezető tisztségviselőjét vagy munkavállalóját, aki a könyvvizsgálóért személyében is felelős.

(3) Nem lehet könyvvizsgáló a szervezetet tagja és vezető tisztségviselője, valamint ezek hozzátartozója.

(4) A könyvvizsgálóval a megválasztását követően a szervezetet igazgatósága szerződést köt a könyvvizsgálói feladatok ellátására a polgári jog általános szabályai szerint.

(5) A könyvvizsgáló feladataira könyvvizsgálói tevékenységre irányadó törvények rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

V. Fejezet

A TAG ÉS A SZÖVETKEZET KÖZÖTTI JOGVISZONY

A tagsági jogviszony létrejötte

46. § (1) A szervezetet tagsági jogviszony a szervezetet alapításakor, vagy írásbeli kérelemmel kezdeményezett tagfelvétellel keletkezik.

(2) Az alapszabály meghatározhatja a szervezetet alapítása céljából következő azon ismérveket, amelyeket a tagfelvételi kérelmek elbírálása során irányadóak. Tilos a tagok felvételénél hátrányos megkülönböztetést tenni faj, nem, nyelv, vallás, politikai meggyőződés, nemzeti vagy társadalmi származás, illetve hovatartozás szerint.

(3) A tag kérelmében nyilatkozik arról, hogy a szervezetet alapszabályában foglaltakat magára nézve kötelezőnek elismeri, és vállalja, hogy saját gazdasági tevékenysége során a szervezetet céljaira figyelemmel jár el, illetőleg azt, hogy a szervezetet céljainak megvalósításában személyesen közreműködik.

47. § (1) A tagfelvétélről az alapszabályban meghatározott testületi szerv dönt.

(2) A tizennegyedik életévét betöltött kiskorú törvényes képviselőjének hozzájárulásával lehet tagja szövetkezetnek.

(3) A tagfelvételi kérelmet csak abban az esetben lehet elutasítani, ha a tag nem felel meg az e törvényben meghatározott feltételeknek.

48. § (1) A tagsági jogviszony a tagfelvétélről szóló határozat meghozatalának időpontjára visszamenő hatállyal jön létre akkor, amikor a tag vagyoni hozzájárulását vagy annak alapszabályban meghatározott hányadát teljesítette.

(2) A döntésről a belépni kívánó személyt értesíteni és - ha a kérelem felől nem a közgyűlés döntött - a közgyűlést tájékoztatni kell. A felvételi kérelmet elutasító döntés ellen - ha azt nem a közgyűlés hozta - a közgyűléshez lehet fordulni.

Részjegy és tagnyilvántartás

49. § (1) A szövetkezeti tag tagsági jogviszonyát, valamint a tagnak a tagsági jogviszonyból eredő jogait, illetve kötelezettségeit a részére kiállított okirat (részjegy) tanúsítja.

(2) A részjegyen fel kell tüntetni

a) a szövetkezet nevét, székhelyét;

b) a tag nevét (céget), lakóhelyét (székhelyét);

c) a tag által vállalt és teljesített vagyoni hozzájárulás összegét;

d) a részjegy kiállításának időpontját, a részjegy kiállítására jogosult személy aláírását.

50. § (1) A szövetkezet a tagokról nyilvántartást vezet, ami tartalmazza a tag nevét (céget) és lakcímét (székhelyét), a tag által teljesített vagyoni hozzájárulás összegét, valamint a tagsági jogviszony keletkezésének és megszűnésének időpontját. A nyilvántartás - az ellenkező bizonyításig - igazolja a tagsági jogviszony keletkezésére, fennállására és megszűnésére vonatkozó adatokat.

(2) A nyilvántartást bárki megtekintheti, ha érdekeltségét igazolja.

A tagsági jogviszony tartalma

51. § (1) A tagok a IV. fejezetben meghatározott módon közvetlenül és közvetve irányítják a szövetkezetet, illetve ellenőrzik annak alapszabályszerű működését.

(2) A szövetkezet működésének irányítása és ellenőrzése során a tagokat - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - az általuk szolgáltatott vagyoni hozzájárulás mértékére tekintet nélkül azonos jogok illetik meg.

52. § A szövetkezet tagja tagsági jogviszony alapján

a) teljesíti vagyoni hozzájárulását;

b) eleget tesz a szövetkezettel való gazdasági együttműködésből eredő feladatainak, illetve vállalásainak;

c) személyes közreműködéssel, illetve egyéb vagyoni értékű szolgáltatás teljesítésével vesz részt a szövetkezet üzletszerű gazdasági tevékenységében.

A vagyoni hozzájárulás

53. § (1) A szövetkezet alapszabályában kell rendelkezni a tagok vagyoni hozzájárulásának (16. §) legkisebb mértékéről, aminek teljesítése valamennyi tag számára kötelező. Az alapszabály meghatározhatja a vagyoni hozzájárulás tagok által szolgáltatható legnagyobb összegét is, az alapszabály módosításával a kötelező vagyoni hozzájárulás mértéke felemelhető vagy csökkenthető.

(2) A tag vagyoni hozzájárulása pénzbeli és nem pénzbeli hozzájárulás lehet. Nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásként vagyoni értékkel rendelkező, forgalomképes dolog és vagyoni értékű jog vehető figyelembe.

(3) A szövetkezet alapszabálya a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás lehetőségét kizárhatja vagy meghatározhatja, hogy a szövetkezet gazdasági szükségleteire figyelemmel mely forgalomképes, vagyoni értékkel rendelkező dolog, illetve jog szolgáltatható.

(4) Azok a szövetkezeti tagok, akik valamelyik tag által szolgáltatott nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás értékét tudomásuk ellenére a valódi értéket meghaladó értéken fogadtatták el a szövetkezettel, vagy akik egyébként csalárd módon jártak el, korlátlanul és egyetemlegesen felelnek az ebből eredő kárért. A felelősség alóli felmentés a szövetkezet hitelezőivel szemben semmis.

54. § Ha a tag a vagyoni hozzájárulását belépéskor nem teljes egészében szolgáltatja, a fennmaradó részt az alapszabályban meghatározott módon és időpontban, de legkésőbb a belépéstől számított egy éven belül köteles teljesíteni. Alapítás esetében az egyéves időtartamot a szövetkezet cégnyilvántartásba való bejegyzésétől kell számítani.

Tagi kölcsön

55. § (1) A tag a szövetkezetnek az alapszabály és a közgyűlési határozatok keretei között kölcsönt nyújthat (tagi kölcsön), ha vagyoni hozzájárulását már teljes mértékben szolgáltatotta.

(2) A kölcsön mértékét, lejáratát, nyújtásának, visszafizetésének, felmondásának rendjét és a kamat mértékét az alapszabályban, az ott nem rendezett részletekre vonatkozóan a tag és a szövetkezet közötti megállapodásban kell rendezni. A megállapodást írásba kell foglalni.

A pótbefizetés

56. § (1) A szövetkezet vesztességének rendezése érdekében - ha az alapszabály így rendelkezik - a tagok vagyoni hozzájárulásuk arányában pótbefizetésre kötelezhetők. Az alapszabály előírhatja azt is, hogy a tag a vagyoni hozzájárulásával vagy a részére a szövetkezet által nyújtott szolgáltatásokkal arányos pótbefizetést teljesítsen. A pótbefizetést nem lehet a tag vagyoni hozzájárulásaként figyelembe venni.

(2) A pótbefizetés a szövetkezet lekötött tartalékát növeli. A veszteség rendezésére fel nem használt pótbefizetést a tagok részére vissza kell fizetni.

A szövetkezet és a tag gazdasági együttműködése

57. § (1) A tag és a szövetkezet közötti gazdasági együttműködés az alapszabály rendelkezései szerint magában foglalja

a) a tagok beszerzéseinek, termékei feldolgozásának, értékesítésének a szövetkezet által történő lebonyolítását, a tagok fogyasztási szükségleteinek kielégítését, valamint hitellel való ellátását, vagy a tagok gazdasági tevékenységével összefüggő más közös feladatok megvalósítását;

b) az *a)* pontban meghatározott célok teljesülése érdekében a tagok által a szövetkezet részére teljesítendő kötelezettségeket.

(2) A szövetkezet - kivéve a hitelszövetkezetet - a tagjaival folytatott gazdasági együttműködés során nem törekszik saját nyereségre.

(3) A tagnak a szövetkezettel való gazdasági együttműködés keretében teljesítendő feladatait, illetve vállalásait, valamint az általa igénybe vett szövetkezeti szolgáltatások felsorolását - az alapszabály keretei között - a felek tagsági megállapodásban szabályozzák.

Részesedés a szövetkezet eredményéből

58. § (1) A közgyűlés az igazgatóságnak, illetőleg az ügyvezető elnöknek a felügyelőbizottság véleményével együtt előterjesztett javaslata alapján, az éves beszámoló ismeretében dönt a szövetkezeti tagok részesedéséről.

(2) A szövetkezet üzletszerű gazdasági tevékenységéből származó, adózás utáni eredményét a közgyűlés döntése alapján a tagokkal folytatott gazdasági együttműködésének arányában osztja ki.

Munkavégzés a szövetkezetben

59. § (1) Az alapszabály a személyes közreműködés egyéb módjaként munkavégzési kötelezettséget is előírhat.

(2) Ha a tag a szövetkezet részére munkát végez, a szövetkezet a taggal munkaszerződést köt. A szövetkezeti tag tagsági viszonyának vagy munkaviszonyának a megszűnése a másik jogviszonyra nincs kihatással.

A tagsági jogviszony megszűnése

60. § A tagsági jogviszony megszűnik:

a) ha a tag a szövetkezetből kilép;

b) ha a tag vagyoni hozzájárulását nem teljesítette;

c) a tag halálával (jogi személy tag megszűnésével);

d) ha a szövetkezet a tagot kizárja; valamint

e) a szövetkezet általános jogutódlással való vagy jogutód nélküli megszûnésével.

61. § A tagsági jogviszony a 60. § b) pontja szerint akkor szûnik meg, ha a tag a vagyoni hozzájárulását határidôben nem fizeti meg (54. §).

62. § A kilépési szándékot írásban, az igazgatóságnak kell bejelenteni. Az alapszabályban kell meghatározni, hogy a kilépésre vonatkozó bejelentés és a tagsági jogviszony megszûnése között milyen idôtartamnak kell eltelnie, ami azonban nem lehet hosszabb három hónapnál.

63. § (1) A szövetkezet kizárhatja azt a tagot, aki - neki felróható módon -

a) a szövetkezet érdekeit sértô vagy veszélyeztetô magatartást tanúsít, vagy

b) a tagsági jogviszonyból eredô kötelezettségeinek - az alapszabályban meghatározott idôtartam alatt - felszólítás ellenére nem tesz eleget.

(2) Az alapszabály szerint kizárásra jogosult testületnek a kizárást tárgyaló ülésére a tagot meg kell hívni. A kizárásról indoklással ellátott határozatot kell hozni, s azt az érintett taggal írásban is közölni kell. A tagsági jogviszony a kizárást kimondó határozat közlésétôl számított 30 nap elteltével szûnik meg.

(3) A kizárásról hozott határozat ellen - ha azt nem a közgyûlés hozta - a közgyûléshez lehet fordulni. A közgyûlésnek a kizárásról hozott vagy a kizárást megerôsítô határozata felülvizsgálatát a bíróságtól lehet kérni (15. §); ez esetben azonban a keresetindításnak halasztó hatálya van.

64. § (1) Ha a tagsági jogviszony a tag kilépése, vagyoni hozzájárulásának nemteljesítése, halála, illetve megszûnése vagy kizárása miatt szûnik meg, a volt taggal, örökösével, illetve jogutódjával e fejezet rendelkezései szerint kell elszámolni; ennek során az értékelési tartalék és a lekötött tartalék - szövetkezeti hitelintézetnél az általános tartalék - nem vehetô figyelembe.

(2) A tagsági jogviszony megszûnését követôen a tag, illetôleg örököse (jogutóda) igényt tarthat a szövetkezet - az (1) bekezdés szerint csökkentett - saját tûkéjének a tag által a tagsági viszony fennállása alatt teljesített vagyoni hozzájárulással arányos részére.

65. § (1) A vagyoni hozzájárulás visszatérítését a tagsági jogviszony megszûnésének napjától számított három hónapon belül kell teljesíteni.

(2) Ha az alapszabály lehetôvé teszi, és azt a szövetkezet célszerû gazdálkodása indokolja, a közgyûlés a visszatérítés szolgáltatásának határidejét egyszer három hónappal meghosszabbíthatja.

66. § Ha a vagyoni hozzájárulások visszafizetése miatt a szövetkezet saját tûkéje az éves beszámoló elfogadásakor a részjegytûke e törvényben meghatározott legkisebb összege alá csökken, az éves beszámoló elfogadásának napját követô hat hónapon belül a tagok kötelesek a saját tûkét legalább a részjegytûke legkisebb összegéig visszapótolni, és ezt a cégbíróságnak bejelenteni. Ha a visszapótlás határidôben nem történik meg, a szövetkezet jogutód nélkül megszûnik.

67. § (1) A tagsági viszony megszûnése esetén a szövetkezet használatába adott vagyontárgyat a volt tag részére ki kell adni. A kiadás idôpontjára az alapszabály rendelkezése, ennek hiányában a tagsági megállapodás irányadó.

(2) Ha a vagyontárgyat a tagsági jogviszony megszûnése után adják ki, a kiadásig terjedô idôre a vagyontárgy használatáért a volt tagot díj illeti meg.

VI. Fejezet

A SZÖVETKEZET SZERVEZETI VÁLTOZÁSAI

A szervezeti változások közös szabályai

68. § (1) A szövetkezet szervezeti változásai: az összeolvadás, a beolvadás, a szétválás, a kiválás, valamint a gazdasági társasággá történô átalakulás.

(2) Szervezeti változás csak akkor lehetséges, ha a tagok a kötelezô vagyoni hozzájárulást ténylegesen teljesítették, és a szövetkezet ellen nincs folyamatban felszámolási vagy végelszámolási eljárás.

(3) A szervezeti változás következtében az azt kezdeményezô szövetkezet az újonnan alakult szervezet (szervezetek) jogutódlásával megszûnik (megszûnnek). Ez nem vonatkozik kiválásra, illetôleg beolvadás esetén a befogadó szövetkezetre.

(4) A szervezeti változás következtében az érintett szövetkezet (szövetkezetek) tagjai - ha erre vonatkozó szándékukat bejelentették - a jogutód szervezet (szervezetek) tagjává válnak.

(5) Iskolaszövetkezet szervezeti változásához az oktatási intézmény vezetőjének hozzájárulása is szükséges.

(6) A szervezeti változás az azt kezdeményezô szövetkezettel (szövetkezetekkel) szemben fennálló követeléseket nem teszi lejárttá.

69. § (1) A szervezeti változás előtt kiadott hatósági engedélyek jogosultja a jogutód szervezet; szétválás, kiválás esetében a szervezeti változás tárgyában kötött szerződésben megjelölt jogutód szervezet.

(2) A folyamatban lévô engedélyezési ügyekben a szövetkezet köteles a szervezeti változást az engedélyeket kiadó hatóságoknak haladéktalanul bejelenteni.

70. § (1) A szervezeti változás érdekében a kezdeményezô szövetkezet tagjainak tíz százaléka elôkészítô közgyûlés összehívását indítványozhatja az igazgatóságnál. A közgyûlés összehívására a 24. § (2) bekezdését kell alkalmazni.

(2) Az elôkészítô közgyûlésen minden jelen lévô tag nyilatkozik arról, hogy egyetért-e a szervezeti változás szándékával, s ha igen, akar-e a jogutód szervezet tagja lenni, illetôleg több jogutód szervezet esetén melyik szervezeté.

(3) Az igazgatóság az elôkészítô közgyûlést követô nyolc napon belül köteles valamennyi távol maradt tagot felhívni, hogy a felhívás kézhezvételétôl számított tizenöt napon belül írásban

nyilatkozzék arról, akar-e a jogutód szervezet tagja lenni, illetőleg több jogutód szervezet esetén mely szervezeté.

(4) Azokkal a szövetkezeti tagokkal, akik - a (2)-(3) bekezdésben foglaltak szerinti nyilatkozatuk alapján - nem akarnak a jogutód szervezetben (szervezetekben) tagsági jogviszonyt létesíteni, a szövetkezet köteles elszámolni a 64-65. §-ban foglalt rendelkezések alkalmazásával. Ennek során - ha a vagyoni hozzájárulás visszatérítésére nem kerülhet sor - a volt tag a jogutód szervezettel (szervezetekkel) szemben érvényesítheti követelését.

(5) Ha az előkészítő közgyűlés elhatározta a szervezeti változást, annak befejezéséig újabb szervezeti változást nem lehet kezdeményezni.

(6) A szervezeti változás elhatározásáról az igazgatóság nyolc napon belül köteles tájékoztatni a szövetkezettel munkaviszonyban álló személyeket.

71. § (1) Ha az előkészítő közgyűlés a szervezeti változást elhatározta, az igazgatóság kilencven napon belüli időpontra összehívja a szervezeti változásról döntő közgyűlést, és az átalakulás tárgyában határozattervezetet, más szervezeti változás esetében pedig - szükség szerint a változásban részt vevő többi szövetkezet igazgatóságával együttesen - szerződéstervezetet, valamint a számviteli törvény szerinti vagyommérleg- és vagyonleltár-tervezetet készít, amiket a szervezeti változásról döntő közgyűlés meghívójához mellékelni kell. Ha a közgyűlést hirdetmény útján hívják össze, a szövetkezet székhelyén biztosítani kell az előkészítő iratok megtekintésének lehetőségét.

(2) A vagyommérleg és vagyonleltár tervezetét a felügyelőbizottsággal és a könyvvizsgálóval ellenőriztetni kell.

(3) Tilos a vagyon értékét a könyvvizsgáló által megállapított értéknél magasabban meghatározni.

(4) A szervezeti változást követő három évig nem lehet a szervezeti változásban érintett szövetkezetek könyvvizsgálója az a könyvvizsgáló, aki a vagyon értékét meghatározta.

72. § (1) A jogutód szervezetet a szervezeti formára vonatkozó jogszabályok szerint kell létrehozni.

(2) A szervezeti változás tárgyában készült szerződéstervezetnek, illetőleg határozattervezetnek tartalmaznia kell:

a) a szervezeti változást kezdeményező és a létrejövő szervezet (szervezetek) nevét, székhelyét;

b) a vagyommérleg-tervezet alapján a szervezeti változással érintett szövetkezetek vagyonát szervezetenként feltüntetve;

c) a jogutód szervezet (szervezetek) vagyonának értékét;

d) a szervezeti változás módját és időpontját;

e) a jogutód szervezet (szervezetek) társasági szerződésének vagy alapszabályának tartalmát, beolvadás esetén a jogutód szövetkezet, kiválás esetén pedig a jogelőd szövetkezet alapszabályában szükséges módosításokat;

f) a jogutód szervezet (szervezetek) vezető tisztségviselőinek nevét és lakóhelyét.

(3) Semmis a szervezeti változás tárgyában készült okirat, ha a (2) bekezdésben felsoroltokról nem rendelkezik.

73. § (1) A szervezeti változás elhatározásáról és az ezzel kapcsolatos vagyoni és szervezeti kérdésekről a kezdeményező szövetkezet (szövetkezetek) közgyűlése dönt.

(2) A szervezeti változás tárgyában összehívott közgyűlést megelőző harminc napon belül az érintett szövetkezet vezető tisztségviselői kötelesek a változással érintett más személyek, illetőleg a többi szövetkezet tagjai részére megadni minden olyan felvilágosítást, amelyet a saját tagságuk részére is meg kell adniuk.

74. § (1) A szervezeti változásra vonatkozó döntést a szövetkezet köteles a Céglőnyben - kétszer egymás után, legalább tizenöt napos időközzel - közzétenni. A szervezeti változásról szóló hirdetésnek az e tárgyban készült szerződés, illetve határozat tervezetét és a vagyonmérleg tervezetének legfontosabb adatait kell tartalmaznia.

(2) A szervezeti változással kapcsolatos cégbírósi eljárásra a jogutód szervezet, szétválás és kiválás esetében a szervezeti változást kezdeményező szövetkezet székhelye szerinti cégbíróság illetékes.

(3) A cégbíróság a jogutód szervezet (szervezetek) bejegyzésével egyidejűleg törli a cégjegyzékből a szervezeti változást kezdeményező szövetkezetet (szövetkezeteket), és erről haladéktalanul értesíti a szervezeti változásban érintett többi szervezet székhelye szerint illetékes cégbíróságot.

75. § (1) A szervezeti változással létrejött jogutód szervezet a cégbejegyzést követő kilencven napon belül a számviteli törvény szerinti végleges vagyonmérleget és vagyonleltárt köteles készíteni.

(2) Ha a cégbíróság a szervezeti változás bejegyzését megtagadja, vagy a bejegyzést elrendelő jogerős végzést hatályon kívül helyezi, a szervezeti változást kezdeményező szövetkezet a korábbi formájában működik tovább.

Az összeolvadás és a beolvadás

76. § (1) Összeolvadás esetén az azt kezdeményező szövetkezetek a jogutód szövetkezet alapításával megszűnnek.

(2) Beolvadás esetén a többi kezdeményező szövetkezet megszűnése mellett az egyik kezdeményező szövetkezet válik jogutód szövetkezetté.

(3) Összeolvadás és beolvadás esetén a szövetkezeteknek az érintett többi szövetkezetben való részesedését a jogutód szövetkezet részjegytökéjének meghatározása során nem lehet figyelembe venni.

(4) Az összeolvadás (beolvadás) során a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvénynek a vállalkozások összefonódásának ellenőrzésére vonatkozó szabályait is alkalmazni kell.

A szétválás és a kiválás

77. § (1) Szétválás esetén az azt kezdeményező szövetkezet több jogutód szövetkezet alapítása útján megszûnik.

(2) Kiválás esetén a kiválással érintett szövetkezet fennmaradása mellett annak kiváló tagjai együttesen csak új szövetkezetet vagy korlátolt felelõsségû társaságot, illetve részvénytársaságot hozhatnak létre.

78. § (1) A szétválás (kiválás) elõtti kötelezettségekért (tartozásokért) a jogutód szervezetek az egymás közötti megosztás arányában felelnek. Ha a kötelezettség csak a megosztást követõen keletkezik, a jogutód szervezetek felelõssége egyetemleges.

(2) Ha a kiválás alapján gazdasági társaság jön létre, a fel nem osztható vagyon teljes egészében a kezdeményezõ szövetkezetenél marad.

A szövetkezet gazdasági társasággá átalakulása

79. § (1) A szövetkezet korlátolt felelõsségû társasággá vagy részvénytársasággá, szövetkezeti hitelintézet és biztosító szövetkezet pedig csak részvénytársasággá alakulhat át.

(2) Az igazgatóság köteles az elõkészítõ közgyûlés elé olyan indítványt terjeszteni, amely

a) tájékoztatást ad az átalakulással elérni kívánt gazdasági célról, az ahhoz szükséges eszközökrõl, a szövetkezeti tagok és a munkavállalók jövõbeni helyzetérõl;

b) javaslatot tartalmaz a választott társasági formára;

c) ismerteti az indítványozók és az igazgatóság álláspontját.

80. § (1) Szövetkezetnek korlátolt felelõsségû társasággá történõ átalakulása esetén az átalakulási határozatnak a 72. §-ban foglaltakon kívül tartalmaznia kell az egyes tagokat megilletõ törzsbetét összegének meghatározását is.

(2) Az átalakulás során korlátolt felelõsségû társaság alapításánál a pénzbetét arányára és összegére vonatkozó elõírások nem alkalmazhatók.

81. § (1) Szövetkezetnek részvénytársasággá történõ átalakulása esetén az átalakulási határozatnak a 72. §-ban foglaltakon kívül tartalmaznia kell

a) a szövetkezet vagyonmérlege alapján az egyes tagok vagyoni hozzájárulására jutó saját tõke értéket és az annak megfelelõ részvény névértéket;

b) a részvények számát, névértékét valamint azt, hogy bemutatóra vagy névre szólnak-e;

c) az egyes részvényfajták ismertetését.

(2) Ha a szövetkezet részvénytársasággá alakul át, az átalakulás során a pénzbeli hozzájárulás arányára és összegére vonatkozó elõírások nem alkalmazhatók.

(3) Az átalakuló szövetkezet tagjainak részvényjegyzése nem utasítható vissza.

VII. Fejezet

A SZÖVETKEZET MEGSZŰNÉSE

82. § A szövetkezet megszűnik, ha

a) az alapszabályban meghatározott időtartam eltelt;

b) a közgyűlés - legalább kétharmados szavazattöbbséggel - elhatározza a jogutód nélküli megszűnést;

c) szervezeti változást hajt végre, a kiválás kivételével;

d) tagjainak száma nem éri el az e törvényben meghatározott számot, és hat hónapon belül nem jelentenek be a cégbíróságnál új tagot;

e) a cégbíróság megszűntnek nyilvánítja;

f) a cégbíróság hivatalból elrendeli a törlését;

g) a bíróság felszámolási eljárás során megszünteti;

h) ha részjegytőkéje az e törvényben meghatározott legkisebb összeg alá csökken, és azt a tagok határidőben nem pótolják vissza (66. §).

83. § (1) A szövetkezet a cégjegyzékből való törléssel szűnik meg. A törlést a cégbíróság a Cégbírósági Közlönyben közzéteszi.

(2) A felszámolás, illetve végelszámolás megindításának közzététele után szövetkezeti tagsági viszony nem létesíthető.

84. § (1) Ha a szövetkezet jogutód nélkül szűnik meg, a felszámolás miatti megszűnés kivételével - ha törvény ettől eltérően nem rendelkezik - végelszámolásnak van helye.

(2) A szövetkezet végelszámolására a csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló 1991. évi XL. törvény IV. fejezete irányadó a (3)-(6) bekezdésekben foglalt eltérésekkel.

(3) A végelszámolást a szövetkezet vezető tisztségviselői végzik, kivéve, ha

a) a cégbíróság a szövetkezetet megszűntnek nyilvánítja és kijelöli a végelszámolót;

b) a tagok legalább tíz százalékának kérésére a cégbíróság más személyt jelöl ki végelszámolónak.

(4) A cégbíróság által kirendelt végelszámoló, illetőleg a végelszámoló szervezet nevében eljáró személy (a továbbiakban együtt: végelszámoló) csak olyan személy lehet, aki megfelel a vezető tisztségviselők tekintetében e törvényben előírt követelményeknek.

(5) Nem lehet végelszámolónak kirendelni, illetőleg a végelszámolói tevékenységét nem folytathatja az, aki ellen a tagok fele tiltakozik.

(6) Végelszámoló kirendelése esetén a szövetkezet cégjegyzésére jogosult személyek helyett a végelszámoló jogosult a cégjegyzésre. A végelszámolás kezdő időpontjától kezdve a szövetkezet vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatot csak a végelszámoló tehet.

85. § A felszámolási eljárás, illetőleg a végelszámolás befejezése után fennmaradó vagyoni eszközöket - a fel nem osztható vagyon kivételével - a tagok között vagyoni hozzájárulásukra és a szövetkezet utolsó gazdasági évében a szövetkezettel történt gazdasági együttműködésük mértékére tekintettel fel kell osztani, és részükre ki kell fizetni.

VIII. Fejezet

A SZÖVETKEZETI SZÖVETSÉGEK

86. § (1) A szövetkezetek a társadalom szociális öngondoskodásának a szövetkezeti szolidaritás elve révén történő elősegítése, valamint egyéb szövetkezeti célok érdekében, a szövetkezeti tevékenység folyamatosságának biztosítása céljából szövetkezeti szövetségeket hozhatnak létre.

(2) A szövetkezeti szövetség olyan társadalmi szervezet, amely vállalja, hogy tevékenységét a közhasznú szervezetekről szóló törvényben meghatározott feltételek szerint tagjai, valamint a szövetkezeti tagok érdekében folytatja.

(3) Jogszabály előírhatja, hogy a szövetkezet vagy annak tagjai támogatásban részesítésének feltétele a szövetkezet valamely szövetkezeti szövetséghez való tartozása.

87. § (1) A szövetkezeti szövetség tevékenységi körébe tartozik a szövetkezetek alapításának és működésének támogatása, így különösen:

a) a szövetkezetek területi, regionális vagy szakmai szempontok szerint történő együttműködésének előmozdítása;

b) a szövetkezetek külföldre irányuló gazdasági tevékenységének elősegítése;

c) tanácsadás és oktatás a szövetkezetek, illetve azok tagjai részére elsősorban gazdasági, pénzügyi és jogi kérdésekben;

d) az a)-c) pont szerinti feladatokhoz kapcsolódva oktatási létesítmények alapítása, támogatása, ismeretterjesztő tevékenység folytatása folyóiratok és egyéb kiadványok útján;

e) a szövetkezetek szociális jellegű tevékenységének anyagi eszközökkel való támogatása;

f) kapcsolattartás, együttműködés hasonló célú bel- és külföldi szervezetekkel, illetve ezek támogatása;

g) a szövetkezeti tevékenység egyes területeinek kutatása.

(2) A szövetkezeti szövetség szolidaritási alapot hoz létre az (1) bekezdésben meghatározott tevékenységek anyagi feltételeinek biztosítása érdekében.

88. § A szövetkezeti szövetségek által alapított országos szövetség a szövetkezetek olyan érdek-képviselői szerve, amely jogosult nemzetközi szervezetekben is képviselni a hazai szövetkezeteket.

IX. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Hatálybalépés

89. § (1) Ez a törvény 2001. január 1. napján lép hatályba. Rendelkezéseit - a (2) bekezdésben foglalt eltéréssel - az ezen időpontot követően alapított szövetkezetre kell alkalmazni.

(2) E törvényt kell alkalmazni a hatálybalépéskor már működő, bejegyzett szövetkezetre is az alapszabály-módosítás cégbejegyzésének időpontjától, ha

a) a közgyűlés az alapszabályt e törvény rendelkezéseinek megfelelően módosítja, és

b) ennek során a korábbi üzletrésztőkét a részjegytőke részeként - a tagonkénti vagyoni hozzájárulás mértékét megállapítva - mutatja ki, feltéve, hogy

c) a kívülálló üzletrész-tulajdonosok üzletrészt megvásárolta és bevonta.

(3) Azok a törvény hatálybalépésekor már működő, bejegyzett szövetkezetek, amelyek alapszabályának a (2) bekezdés szerint történő módosítására nem kerül sor, a törvény hatálybalépésekor irányadó rendelkezéseket az e törvény hatálybalépésétől számított ötödik naptári év végéig alkalmazhatják azzal az eltéréssel, hogy a szövetkezet szövetkezeti üzletrészt a törvény hatálybalépése után nem bocsáthat ki, a már kibocsátott és tulajdonában lévő, vagy tulajdonába kerülő üzletrészt pedig haladéktalanul köteles bevonni az értékpapírok megsemmisítésére vonatkozó jogszabályok szerint.

(4) Az a szövetkezet, amely a (3) bekezdésben meghatározott határidő lejártáig alapszabályát a (2) bekezdésben foglaltak szerint nem módosítja, vagy gazdasági társasággá át nem alakul, jogutód nélkül megszűnik.

(5) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a (2)-(3) bekezdés végrehajtásának egyes kérdéseit rendeletben szabályozza.

A törvény hatálybalépésével módosuló jogszabályok

90. § A Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény 38. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

"38. § A szövetkezet az alapszabályban meghatározott összegű részjegytőkével alapított, a nyitott tagság és a változó tőke elvei szerint működő, a tagok saját gazdálkodása eredményességének előmozdítását - ideértve a természetes személy tagok fogyasztását is -, illetve esetenként tagjai, munkavállalói és azok hozzátartozói oktatási, szociális szükségletei kielégítését szolgáló, jogi személyiséggel rendelkező gazdálkodó szervezet."

91. § A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 298/A. §-a és annak címe helyébe a következő cím és rendelkezés lép:

"Gazdasági társaság vagy szövetkezet vezető tisztségviselőjének visszaélése

298/A. § A gazdasági társaság vagy a szövetkezet vezető tisztségviselője, illetőleg az az üzletvezetésre jogosult tagja, aki a társaság vagy a szövetkezet tagját a társaság vagy szövetkezet vagyonát illetően megtéveszti, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő."

92. § (1) A külföldiek magyarországi befektetéseiről szóló 1988. évi XXIV. törvény (a továbbiakban: Beftv.) 4. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

"4. § Külföldi részvétellel működő társaság más gazdasági társaság, illetve szövetkezet alapításában részt vehet, társaságot maga is alapíthat és működő társaságban, illetőleg szövetkezetben részesedést szerezhet. Ezekre a társaságokra, illetőleg szövetkezetekre e törvény rendelkezései - a IV. fejezetben foglaltak kivételével - nem vonatkoznak."

(2) A Beftv. 8. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

"8. § Külföldi részvétellel működő társaságban belföldi alapítóként, illetve tagként az állam, a jogi személyek, a jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok és a természetes személyek egyaránt részt vehetnek a gazdasági társaságokról, illetve a szövetkezetekről szóló törvények rendelkezéseinek megfelelően."

(3) A Beftv. 28. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

"(1) A munkavállalók munkajogi helyzetére a Munka Törvénykönyve, valamint annak keretei között a társasági szerződés (alapszabály) és a munkaszerződés, felelősségükre pedig a gazdasági társaságokról, illetőleg a szövetkezetekről szóló törvények, valamint a Munka Törvénykönyve az irányadó."

(4) A Beftv. 37. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

"(1) Külföldi által vagy külföldi részvétellel társaság vámszabad területen is alapítható, ilyen társaságban külföldi részesedést szerezhet. Egyesülés és szövetkezet vámszabad területen nem alapítható."

93. § A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény 72. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

"(3) E törvény alkalmazása során munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonynak tekintendő különösen a bedolgozói munkaviszony és a munkavégzési kötelezettséget magában foglaló szövetkezeti tagsági viszony, a szakcsoportos tagsági viszony, a vállalkozási és megbízási szerződésen alapuló, valamint a személyes közreműködéssel járó gazdasági és polgári jogi társasági, ügyvédi és az egyéni vállalkozói tevékenység."

Hatályukat veszítő rendelkezések

94. § (1) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg

a) a szövetkezetekről szóló 1992. évi I. törvény (Szvt.) 113. §-a, valamint

b) a megyei (fővárosi) földművelésügyi hivataloknak a szövetkezetekről szóló 1992. évi I. törvény hatálybalépéséről és az átmeneti szabályokról szóló 1992. évi II. törvény végrehajtásával kapcsolatos feladatairól rendelkező 1992. évi LXXXVII. törvény hatályát veszti.

(2) Az e törvény hatálybalépését követő 5. naptári év végével hatályát veszti az Szvt., valamint az azt módosító 1994. évi XLIV. törvény, az 1994. évi C. törvény, az 1996. évi XXXII. törvény, továbbá a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 237. §-a, a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvény 311. §-a és 320. §-ának *m*) pontja.